

دوشنبه اول بهمن ۱۴۰۳
وطن امروز | شماره ۴۲۳۵

فرهنگ و هنر

اخبار

آغاز مسابقه «نابغه» در تلویزیون

مسابقه «نابغه» با هدف تقویت ذهن و روشن کردن نیمه تاریک مغز به تهیه‌کنندگی محمادمین طارمی از شبکه آموزش روی آنتن می‌رود.

مسابقه تلویزیونی «نابغه» با هدف تقویت ذهن و روشن کردن نیمه تاریک مغز طراحی شده و یک مسابقه بر پایه آزمایش‌های انجام شده روی مغز است. بر اساس تحقیقاتی که در جهان پیرامون مغز انجام شده، توانایی مغز بر اساس چند فاکتور تقسیم‌بندی شده است که در این مسابقه طراحی سوالات بر اساس همین تقسیم‌بندی انجام شده است. این طبقه‌بندی طبع مقالات علمی جهان شامل ۶ دسته، حافظه، زبان، محاسبه چندگانه، منطق و محاسبه، حافظه دیداری و جهت‌یابی است که سوالات این مسابقه نیز بر پایه این ۶ دسته طراحی شده است. در این مسابقه ۱۰۰ دانش‌آموز ۱۳ تا ۱۸ سال به صورت دو به دو با هم رقابت می‌کنند. در مرحله اول ۵۰ نفر به مرحله دوم راه می‌یابند و در مرحله دوم ۲۵ نفر به مرحله بعد و به همین منوال مسابقه ادامه پیدا می‌کند تا در مرحله آخر یک نفر مدال مسابقه را دریافت کند. این مسابقه جذاب و هیجان‌انگیز فرصت خوبی برای دانش‌آموزان است تا توانایی‌های ذهنی خود را بسنجند و به چالش بکشند. تماشای این مسابقه‌ها تنها سرگرم‌کننده است، بلکه می‌تواند به افزایش توانایی‌های ذهنی نیز کمک کند. مسابقه جذاب و هیجان‌انگیز «نابغه» به تهیه‌کنندگی محمادمین طارمی شنیده تا چهارشنبه ساعت ۲۰:۳۰ از شبکه آموزش سیما پخش می‌شود.

آغاز بلیت‌فروشی جشنواره تئاتر فجر از امروز

فروش بلیت آثار حاضر در چهل‌وسومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر از امروز دوشنبه اول بهمن از طریق سامانه «ایران نمایش» آغاز می‌شود. علاقه‌مندان برای تهیه بلیت آثار موردنظر خود در بخش‌های مختلف می‌توانند با مراجعه به سامانه «ایران نمایش» به نشانی <https://iranamayesh.com> از ساعت ۱۴ روز بلیت نمایش موردنظر خود را تهیه کنند. همچنین دانشجویان گرامی می‌توانند از امروز از ساعت ۹ صبح ۱۴ به پشتیبانی آنلاین سایت ایران نمایش مراجعه و جهت ثبت‌نام اقدام کنند. کدویزه دانشجویان از طریق پیامک برای دانشجویان متقاضی ارسال خواهد شد و از ساعت ۱۴ همان روز می‌توانند نسبت به تهیه بلیت اقدام کنند. چهل‌وسومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، سوم تا ۱۳ بهمن به دبیری خیره‌ناگه تیتانی برگزار می‌شود.

اعلام نامزدهای نهایی هفدهمین دوره جایزه جلال

دبیرخانه جایزه ادبی جلال آل‌احمد نامزدهای نهایی هفدهمین دوره این جایزه در بخش‌های چهارگانه را اعلام کرد.

دبیرخانه جایزه ادبی جلال آل‌احمد، نامزدهای نهایی بخش‌های چهارگانه هفدهمین دوره این جایزه را اعلام کرد. اسامی این نامزدها به تفکیک بخش‌ها به شرح زیر است:

بخش مستندنگاری

– «آن شب در دوحه: سفرنامه تحلیلی از حضور تیم‌ملی در جام جهانی قطر» نوشته محمدحسن یادگاری از انتشارات سورہ مهر
– «بهاام سوری: رمزگشایی از جعبه سیاه تهاجم نظامی آمریکا» نوشته شاداب عسکری از انتشارات ایران
– «از سرگذشت؛ یادداشت‌های دوره دکتری» نوشته علیرضا رعیت‌حسن‌بادی از نشر خلموش
– «حاک کارخانه؛ پارچه‌های ناتمام چیت‌سازی بهشهر و سرگذشت آخرین کارگران» نوشته شیوا خادمی از نشر اطراف

– «غلامرضا غلام‌رضا را کشت: روایتی از بودن و نبودن غلامرضا تختی» نوشته مهدی میرمحمدی از نشر چشمه
– «ماه تمام؛ سرگذشت‌نامه معلم بسیجی شهید محمد ابراهیم همت» نوشته گلعلی بابایی از انتشارات بیست‌وهفت‌بعثت

– «میلدار: خاطرات شاهلی حسن عبدالله‌زاده، فرمانده تیپ یگان مخصوص نیروی قدس و فرمانده عملیات قرارگاه شوق سوریه» نوشته مسعود امیرخانی از انتشارات خط مقدم

داستان بلند و رمان

– «دختران قبیله جنگ» نوشته جواد افهمی از انتشارات خط مقدم
– «سنگ آسبی» نوشته رامبد خانی از نشر بان

– «سنگ آقبال» نوشته مجید قیصری از نشر چشمه
– «گمشهر» نوشته حسین پورستار از انتشارات کتابسرای تندیس

داستان کوتاه

– «آن پری‌زاد سبزی‌پوش» نوشته صمد طاهری از نشر نیم‌مؤ
– «برنده باز تهران» نوشته ندا رسولی از انتشارات هیلا
– «خون طلوس و داستان‌های دیگر» نوشته عمادعبادی از انتشارات نظام‌الملک
– «ریواس‌های بلند رودخانه تیزو» نوشته فرحت فرخی از نشر نالت
– «عقده اودیپ پسر هاشم آقا» نوشته علی مودنی از انتشارات نیستان هنر

نقد ادبی

– «از ناپهنگامی حیات تا سترون‌سازی خیال: مطالعاتی جامعه‌شناختی در ادبیات داستانی ایران» نوشته محمدحسین دلال رحمانی از انتشارات ققنوس
– «بیرش رویایی» نوشته بهمن نامورمطلق از نشر سخن
– «فلسفه ایده اولیه داستان؛ چیستی، کجایی، مولفه‌ها» نوشته احمد شاکری از انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
– «کیمیای کرامت؛ کرامت اولیا از تحلیل واقع‌نمایی تا واقع‌گرایی ادبی هنری» نوشته محمد رودگر از انتشارات شهرستان ادب
– «واکوی پدیده روسپیگری در رمان‌های فارسی دوره پهلوی» نوشته کامران پارسی‌نژاد از نشر صاد.

حضرت امیرالمومنین (ع)؛

وقتی کسی بی‌برد که دوستش به چیزی نیازمند است باید قبل از درخواست نیاز او را بر طرف کند و او را وادار به سوال و درخواست نکند.

مهرداد احمدی

خبرنگار

در سال‌های اخیر موجی از انتقادات نسبت به قراردادهای رایج میان نویسندگان، مترجمان و ناشران در صنعت نشر ایران شکل گرفته است. بسیاری از مؤلفان و مترجمان برجسته از شرایط این قراردادها ابراز نارضایتی کرده‌اند و این نارضایتی‌ها نشان از یک مشکل ریشه‌ای دارد. اگرچه این قراردادها در ظاهر مطابق با قوانین تنظیم می‌شوند اما ماهیت آنها به‌گونه‌ای است که بیشتر منافع به سمت ناشران متمرکز است و حقوق مؤلفان به حاشیه رانده می‌شود. نویسندگان و مترجمان به عنوان تولیدکنندگان اصلی محتوا، تنها سهم اندکی از درآمد حاصل از فروش آثار خود را دریافت می‌کنند اما در مقابل، ناشران که ابزارهای تولید و توزیع را در اختیار دارند، بخش اعظم سود را به خود اختصاص می‌دهند. در بسیاری موارد، حق‌التالیف نویسنده بر اساس تعداد نسخه‌های فروخته‌شده محاسبه می‌شود، که اغلب تنها درصدی ناچیز (معمولاً بین ۸ تا ۱۵ درصد) از قیمت پشت جلد کتاب است. این در حالی است که ناشران کتاب‌ها را با قیمت‌های بالا عرضه می‌کنند و دلیل این افزایش قیمت را گرانی مواد اولیه مانند کاغذ و هزینه‌های چاپ عنوان می‌کنند. با این وجود، سوال این است: چرا این افزایش قیمت که ظاهراً برای جبران هزینه‌ها اعمال می‌شود، تأثیری بر افزایش سهم مؤلفان ندارد؟ به نظر می‌رسد ناشران با بهره‌گیری از موقعیت اقتصادی خود، نه‌تنها هزینه‌ها را بر دوش مخاطبان می‌گذارند، بلکه سهم مؤلفان را نیز به حداقل ممکن کاهش می‌دهند. در بررسی دقیق‌تر این موضوع، می‌توان به چند الگوی مشخص اشاره کرد که در بازار نشر ایران به چشم می‌خورد. ناشران در این ساختار همانند مالکانی عمل می‌کنند که ابزارهای اصلی تولید و توزیع را در اختیار دارند؛ از چاپخانه‌ها گرفته تا شبکه‌های توزیع، همه و همه تحت کنترل آنهاست. در این میان، نویسندگان و مترجمان به عنوان نیروی تولیدکننده محتوا، عملاً در جایگاهی قرار دارند که نمی‌توانند شرایط قرارداد را تغییر دهند یا سهم بیشتری از سود مطالبه کنند. آنها مجبورند به شرایطی تن دهند که ناشر تعیین می‌کند، زیرا اغلب گزینه دیگری برای انتشار آثار خود ندارند.

برای مثال، یکی از مترجمان مطرح ایرانی در مصاحبه‌ای اشاره کرده که پس از چندین سال همکاری با یک ناشر بزرگ، متوجه شده است تعداد نسخه‌های فروخته‌شده آثارش بسیار بیشتر از چیزی بوده که در قرارداد ذکر شده بود. او با پیگیری حقوقی توانست بخشی از حق خود را بازپس گیرد اما این موضوع نشان می‌دهد کنترل اطلاعات فروش نیز در دست ناشران است و مؤلفان دسترسی مستقیم به این داده‌ها ندارند.

یکی از موضوعات اصلی مورد اعتراض مؤلفان، قیمت‌گذاری کتاب‌هاست. ناشران با استناد به افزایش قیمت کاغذ، هزینه‌های چاپ و مشکلات اقتصادی، قیمت کتاب‌ها را به شدت افزایش داده‌اند. این در حالی است که سهم مؤلف از این افزایش قیمت ناچیز باقی می‌ماند. برای مثال، اگر قیمت پشت جلد کتابی ۲۰۰ هزار تومان باشد، سهم نویسنده معمولاً کمتر از ۲۰ هزار تومان برای هر نسخه است. در مقابل، ناشر و توزیع‌کننده سهم عمده‌ای از این مبلغ را دریافت می‌کنند. در مواردی، نویسندگان حتی از انتشار آثار خود پشیمان شده‌اند، چرا که احساس کرده‌اند زحمات‌شان در قالب این قراردادها نادیده گرفته شده است. به عنوان نمونه، یکی از نویسندگان جوان اشاره کرد پس از چندین ماه تلاش برای نگارش کتاب خود، تنها مبلغی حدود ۵ میلیون تومان بابت فروش ۱۰۰۰ نسخه دریافت کرده است. این مبلغ حتی کفاف هزینه‌های اولیه نگارش، مانند تحقیقات و ویرایش را نیز نمی‌دهد. مشکل دیگری که به‌شدت مورد اعتراض قرار گرفته است، نبود شفافیت در قراردادهاست. بسیاری از قراردادهای نشر به‌گونه‌ای تنظیم می‌شوند که اطلاعات دقیقی درباره نحوه محاسبه

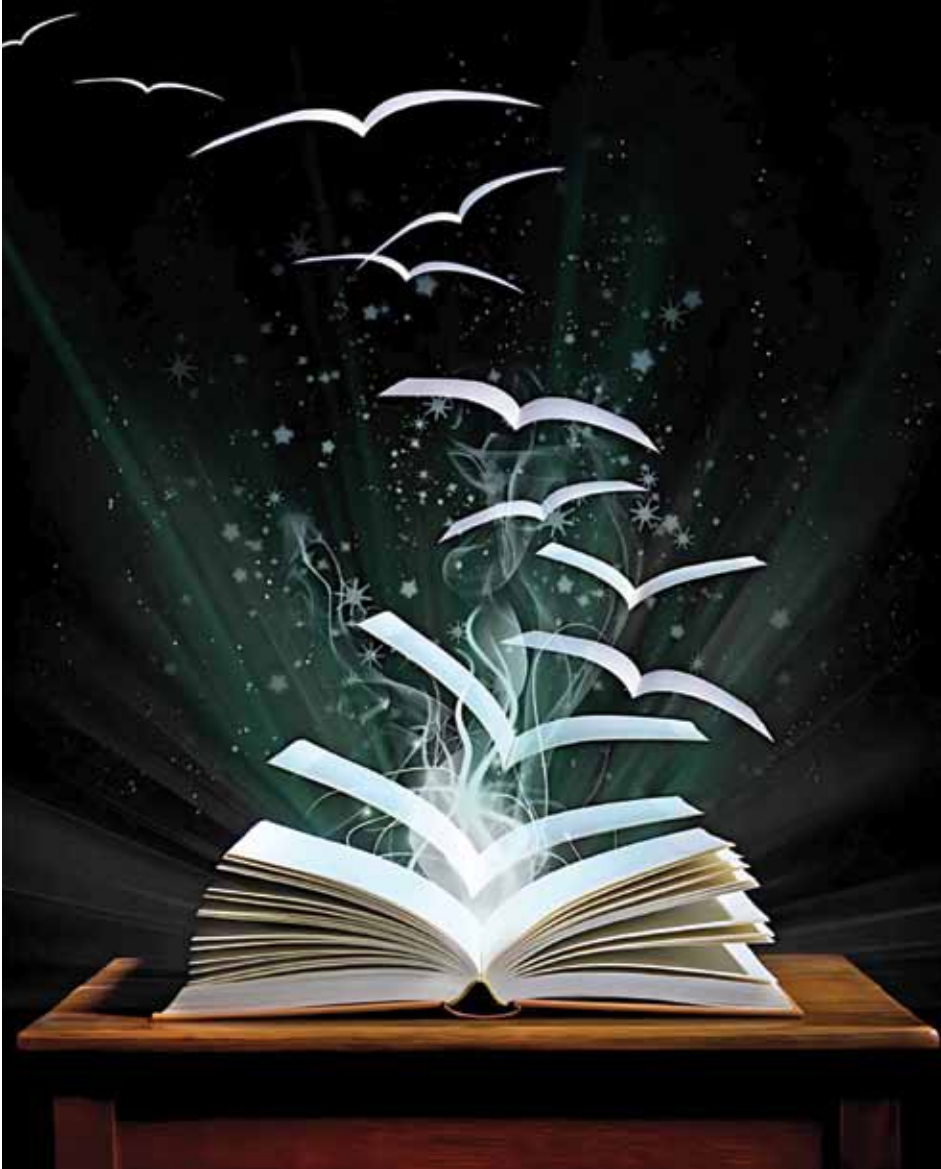
روزنامه سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی

صاحب‌امتیاز و مدیرمسئول: محمد آخوندی
مدیرعامل: رضا شکیبایی
سردبیر: سیدعابدین نورالدینی

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، بین حافظ ولیعصر (عج)، کوچه سعید، پلاک ۹
روابط عمومی: ۶۶۴۱۷۹۲ | تلفن: ۶۶۴۱۷۸۲ | نمابر: ۶۶۴۱۷۱۷
پيامبرسان: vatnemrooz@ | پست الکترونیک: info@vatnemrooz.ir
چاپ: موسسه جام‌جم برتر برنا | توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۲۳۰۰۰

بررسی مشکلات نویسندگان و مترجمان در ایران قراردادهای ناعادلانه در صنعت نشر

نبرد قلم و طمع ناشران

حق‌التالیف، تعداد نسخه‌های چاپ‌شده و میزان فروش به مؤلف داده نمی‌شود. در نتیجه، نویسندگان و مترجمان نمی‌توانند به‌طور دقیق از حق و حقوق خود مطلع شوند و در بسیاری موارد، حقوق آنها تضییع می‌شود. برای مقابله با این ساختار ناعادلانه، می‌توان چند راهکار اساسی را مطرح کرد. یکی از راه‌های مقابله با تمرکز قدرت در دست ناشران، ایجاد تعاونی‌های نشر توسط نویسندگان و مترجمان است. در این مدل، مؤلفان می‌توانند به صورت جمعی ابزارهای تولید و توزیع را در اختیار بگیرند و آثار خود را بدون نیاز به واسطه منتشر کنند. این رویکرد می‌تواند به توزیع عادلانه‌تر درآمدها کمک و نقش مؤلفان خود دفاع کنند.

آزادی چندین سنوار

زیادی نیرو ندارد، بلکه فقط باید درصد کمی از جوانانی را که به سن بلوغ رسیده‌اند، جذب کند. جمعیت غزه جوان است، بنابراین بسیاری از افراد واجد شرایط برای استخدام وجود دارند و تنها کاری که حماس باید انجام دهد این است که از هر ۱۰۰ جوان، ۲-۳ نفر را پیدا کند تا بتواند تلفات خود را در بخش نیروی انسانی جبران کند. در این راستا ماه گذشته مسئولان فرماندهی جنوب در ارتش صهیونیستی اذعان کردند حماس طی چند هفته اخیر ۴ هزار نیروی جدید به شاخه نظامی خود در غزه جذب کرده است. از سوی دیگر طبق متن توافق آتش‌بس، قرار است در مرحله اول ۲ هزار اسیر فلسطینی آزاد شوند که شامل ۲۵۰ نفر با حکم حبس ابد است که این مسأله مورد توجه محافل صهیونیست قرار گرفته است. آنها می‌گویند بسیاری از اسرای فلسطینی که قرار

نوید را می‌دهد که عزالدین قسام در عمق غزه و مناطق دیگر با قدرت بیشتری حضور دارد. مسأله دیگر به توان حماس برای عضوگیری مربوط می‌شود؛ این حقیقت که مقاومت یک ایده و آرمان است که با شهادت فرماندهان از بین نمی‌رود، صرفاً یک شعار نیست، مقاومت باوری است که در دل و جان تمام جوانان فلسطینی ریشه دارد، بنابراین مسأله عضوگیری و جایگزینی نیروهای شهیدشده، برای حماسغدغهای محسوب نمی‌شود، بویژه اینکه بسیاری در غزه یک یا چند نفر از اعضای خانواده خود را در حملات صهیونیست‌ها از دست داده‌اند و موج کینه و نفرت و انگیزه انتقام از اشغالگران، موجب شده بسیاری خواستار عضویت در گروه‌های مسلح مقاومت شوند.

به این حقیقت، رسانه‌های عبری‌زبان نیز اشاره دارند. به گفته این رسانه‌ها، حماس برای حفظ قدرت، نیازی به استخدام تعداد

نشر مستقل می‌تواند راهی برای خروج از سلطه ناشران بزرگ باشد. در این مدل، مؤلفان می‌توانند با استفاده از ابزارهای دیجیتال، آثار خود را مستقیماً به دست مخاطبان برسانند و از این طریق درآمد بیشتری کسب کنند. بازار ساختارهای ناعادلانه‌ای است که منجر به تمرکز ثروت و قدرت در دست گروهی خاص می‌شود. نویسندگان و مترجمان به عنوان تولیدکنندگان اصلی محتوا، در این ساختار به حاشیه رانده شده و از حقوق اولیه خود محروم شده‌اند. برای اصلاح این وضعیت، نیاز به تغییرات اساسی در قوانین، ساختارهای اقتصادی و فرهنگی داریم. حمایت از حقوق مؤلفان، ایجاد تعاونی‌های نشر و توسعه نشر مستقل می‌تواند به توزیع عادلانه‌تر درآمدها کمک کند و نقش مؤلفان را در صنعت نشر تقویت کند. در نهایت، تنها با اتحاد و آگاهی مؤلفان می‌توان این چرخه ناعادلانه را شکست و به سوی آینده‌ای منصفانه‌تر حرکت کرد. این چرخه ناعادلانه تنها در صورتی متوقف می‌شود که خود مؤلفان، مترجمان و حتی مخاطبان به شکلی جدی وارد عمل شوند. بسیاری از ناشران از ناآگاهی نویسندگان و نبود یک جریان نظارتی قوی سوءاستفاده و قراردادهایی تنظیم می‌کنند که جز منافع شخصی ناشر چیزی در آن دیده نمی‌شود. سوالی که اینجا مطرح می‌شود این است: چرا باید نویسندگانی که ماه‌ها و گاهی سال‌ها از زندگی خود را برای تولید یک اثر صرف کرده، کمترین سهم را از فروش آن داشته‌باشند؟ آیا این وضعیت چیزی جز استثمار سیستماتیک نیروی کار فرهنگی است؟

شاید لازم باشد نویسندگان و مترجمان به جای سکوت، صدای اعتراض خود را بلندتر کنند و از پلتفرم‌های عمومی برای افشای چنین رویه‌هایی استفاده کنند. وقتی ناشری نامعتبر به خاطر یک شکایت عمومی در شبکه‌های اجتماعی یا رسانه‌ها مجبور شود از عملکرد خود دفاع کند، شاید اندکی از این رویکرد ناعادلانه عقب‌نشینی کند. در دنیای امروز، ابزارهایی مانند شبکه‌های اجتماعی قدرتی دارند که می‌توانند صدای یک نویسنده را به گوش هزاران نفر برسانند و ناشرانی را که به این چرخه استثمار دامن می‌زنند، تحت فشار قرار دهند. از سوی دیگر، لازم است به نقش دولت و نهادهای فرهنگی نیز اشاره شود. چرا هیچ نهاد نظارتی مشخصی برای رسیدگی به مشکلات مؤلفان و مترجمان وجود ندارد؟ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و اتحادیه ناشران دقیقاً چه نقشی در این ماجرا ایفا می‌کنند؟ آیا بهتر نیست به جای حمایت کورکورانه از ناشران، یک نهاد مستقل برای دفاع از حقوق مؤلفان ایجاد شود؟ بسیاری از نویسندگان جوان حتی نمی‌دانند که می‌توانند بندگان غیرمنصفانه در قراردادهای خود را به چالش بکشند. اینجاست که خلأ یک سیستم حمایتی جدی احساس می‌شود. در پایان، شاید بهتر باشد این حقیقت تلخ را بپذیریم که در بسیاری موارد، مخاطبان کتابی را به صورت غیرقانونی داندلود می‌کند یا نسخه‌ای کپی‌شده و بدون حق انتشار خریداری می‌کند، عملاً به نادیده گرفتن حقوق مؤلف کمک می‌کند. در نهایت، اگر می‌خواهیم ساختاری منصفانه‌تر داشته‌باشیم، باید هر ۳ طرف ماجرا، یعنی ناشران، مؤلفان و مخاطبان، تغییراتی بنیادین آغاز شود. پس باید پرسید: آیا وقت آن نرسیده که این چرخه ناعادلانه و فرسایشی شکسته شود؟ آیا جامعه‌ای که مدام از فرهنگ و ادبیات به عنوان ستون هویتی خود یاد می‌کند، نباید بیش از این به حقوق تولیدکنندگان فرهنگ اهمیت دهد؟ این پرسش‌ها شاید ناراحت‌کننده باشند اما بی‌پاسخ ماندن آنها تنها به معنای عمیق‌تر شدن بحران در صنعت نشر است. اگر امروز اقدامی صورت نگیرد، آینده‌ای را تصور کنید که در آن نویسندگان از نوشتن دست می‌کشند، مترجمان حرفه‌ای این عرصه را ترک می‌کنند و بازار نشر به جایگاهی تبدیل می‌شود که تنها منافع مادی ناشران در آن دیده می‌شود.

است آزاد شوند، به فرماندهان بزرگی در حماس و دیگر گروه‌های مقاومت تبدیل خواهند شد. آنها در این راستا به تجربه آزادی مجاهد شهید «یحیی سنوار» در سال ۲۰۱۱ در جریان تبادل با «گیلاد شالیط» نظامی اسیر صهیونیست اشاره می‌کنند. یحیی کسی است که تحول بزرگی در مسیر مبارزات فلسطینی‌ها رقم زد، بنابراین به خصوص قطعاً تعدادی از ۲۵۰ نفری که حکم حبس ابد گرفته‌اند و قرار است آزاد شوند، ظرفیت تبدیل شدن به فرماندهان عالی‌رتبه در حماس را دارند و اینگونه جای خالی فرماندهان شهید مقاومت در غزه نیز پر خواهد شد. در شرایطی که نظامیان صهیونیست این روزها مشغول آماده‌سازی مقدمات خروج از مناطق اشغالی در غزه هستند، مدام این سؤال را نزد خود تکرار می‌کنند: «بعد از ۱۶ ماه خون ریختن، دقیقاً چه دستاوردی عایدمان شد؟»

تلفن سازمانی نکسفون
راه حل ارتباطی سازمان شما

www.nexfon.ir
021 92 00 00 00